

аналізом діяльності. Застосовується в індивідуальній бесіді, у ході занять. Обов'язково повинен бути аналіз опрацьованої слухачем роботи.

➤ «довіра» – пропозиція викладача слухачу тимчасово діяти на власний розсуд в розрахунку на його ініціативу і компетентність. Стимулюючий ефект вказаного прийому базується на підвищенні задоволеності працею і взаємодією із педагогом.

➤ «стимулювання часом» полягає в наданні можливості прискореними темпами виконати завдання, а залишок часу використати для себе. Демонстрація такої довіри, надання «свободи дій» сприяє активізації.

Клим'юк М.М., начальник Ліцею цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця)

ЛІЦЕЙ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СИСТЕМІ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ. РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ліцей цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця), відповідно до установчих документів, є загальноосвітнім навчальним закладом III ступеня, що забезпечує здобуття вихованцями повної загальної середньої освіти на рівні державного стандарту та допрофесійної підготовки у сфері цивільного захисту, з метою подальшого продовження навчання у навчальних закладах сфери цивільного захисту та проходження служби за контрактом в органах і підрозділах цивільного захисту на посадах осіб рядового складу служби цивільного захисту.

З моменту створення ліцею його діяльність, крім установчих документів, регулюється Законом України «Про загальну середню освіту» (зі змінами та доповненнями). Відповідно до діючого законодавства, ліцей був створений як структурний підрозділ Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Відтак саме в його стінах, відповідно до ст. 9 Закону України «Про загальну середню освіту», проводиться допрофесійна підготовка.

Великим позитивом допрофесійної підготовки в ліцеї є її комплексність. Вона полягає у викладанні відповідних предметів, факультативів, цілодобовому перебуванні вихованців у закладі з дотриманням правил внутрішнього розпорядку й розпорядку дня та роботою вихователів – офіцерів, які забезпечують реалізацію виховних та адаптивних завдань. Це створює умови, наближені до умов навчання у навчальних закладах сфери цивільного захисту.

Про дієвість даного закладу, результативність допрофесійної підготовки та реалізації профільності свідчить той факт, що із 73 випускників ліцею 63 продовжили своє навчання в закладах системи сфери цивільного захисту.

Концепція профільного навчання у старшій школі, прийнята в 2013 році, додала «цеглину» нормативно-теоретичного змісту у фундамент діяльності ліцею, а саме закріпила доцільність існування ліцею як структурного

підрозділу Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, що здійснює свою діяльність на базі Вищого професійного училища ЛДУБЖД (м. Вінниця). У Концепції сказано: «Як свідчить досвід, найбільш вдалою є модель організації профільного навчання, за якої загальноосвітній навчальний заклад має партнерські стосунки з професійно-технічним або вищим навчальним закладом, чи навіть входить до його структури».

Твердження про найбільш вдалу модель профільного навчання підкріплене і досвідом практичної діяльності самого ліцею, який не міг би в повній мірі реалізувати поставлених завдань, не маючи можливості використання навчальної бази ЛДУБЖД та Вищого професійного училища з відповідно обладнаними навчальними кабінетами, лабораторіями, полігонами та навчальними пожежно-рятувальними частинами.

Подальшу перспективу ліцею треба розглядати через призму проекту Закону України «Про освіту». Врахування положень проекту змушує задумуватись над перспективами необхідних змін, які приведуть навчально-виховний процес у відповідність до законодавства.

Питання середньої освіти безпосередньо стосується 15-та стаття вказаного проекту закону. В ній сказано, що заключна ланка середньої освіти матиме профільний характер. Перед ліцеєм стоятиме проблема вибору профілізації закладу: загальноосвітній чи професійний. Відповідно до Проекту закону «Про освіту» визначено зміст кожної з них:

- загальноосвітній напрям передбачає поглиблене предметне навчання з урахуванням здібностей та освітніх потреб з орієнтацією на продовження навчання на наступному рівні освіти;
- професійний напрям передбачає професійно орієнтований підхід, орієнтований на ринок праці.

Законодавством вже сьогодні визначено чіткі критерії профільності. У згаданому Проекті (ст. 15 п. 6) сказано, що профільна середня освіта повинна відповідати рівню 3 Національної рамки кваліфікацій України. Відтак, згаданий рівень передбачає здатність виконувати виробничі або навчальні завдання середньої складності відповідно до визначених алгоритмів за встановленими нормами часу і якості. Також національні рівні кваліфікації визначають рівень знань (табл.).

Таблиця 1 – Рівні знань відповідно до національних рівнів кваліфікації

<i>Знання</i>	<i>Уміння</i>	<i>Комунікація</i>	<i>Автономність і відповідальність</i>
Загальні систематизовані знання у сфері освіти та/або професійної діяльності	Виконання типових завдань у різних ситуаціях шляхом вибору і застосування основних методів, інструментів, матеріалів та інформації	Здатність до ефективної роботи в команді. Сприйняття критики, порад і вказівок	Самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом
Розуміння основних (загальних) принципів, процесів і понять у навчанні та/або професійній діяльності	Оцінювання результатів виконання завдань відповідно до критеріїв, які в основному заздалегідь обумовлені	Продуктування деталізованих усних і письмових повідомлень зокрема у професійній діяльності	Відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та/або професійній діяльності

Наведені дані безпосередньо вказують на перспективу необхідності певних організаційних змін у діяльності закладу. Зокрема чіткого визначення потребує вирішення питання: за яким напрямом профільної освіти працюватиме ліцей – загальноосвітнім чи професійним, чи зможе поєднати обидва?

Проте найбільш суттєвою є проблема із вирішенням питання допрофільної підготовки. Якщо сьогодні разом із допрофесійною підготовкою ліцей виконує функцію і допрофільної підготовки, то із прийняттям Проекту закону «Про освіту» та інших нормативних документів дана функція має бути перекладена на ланку базової середньої освіти. Відтак ліцей змушений буде змінити форми взаємодії з учнями 8–9-х класів загальноосвітніх закладів.

Наведений аналіз свідчить про наявність перспективної ланки, яку займатиме Ліцей після прийняття нової редакції Закону України «Про освіту» та інших нормативних документів, покликаних завершити реформування середньої освіти. Але він також свідчить про необхідність роботи в напрямі забезпечення допрофільної освіти задля забезпечення належного конкурсного відбору та якості знань абітурієнтів.